

Ayşe'nin Bulut Projesi • Behiç Ak

İlk Kitaplar • Resimli Öykü • 68 sayfa • Önerilen sınıflar: 1, 2, 3

DOĞA ve EVREN • BİLİM ve TEKNOLOJİ • BİREY ve TOPLUM • ÇOCUK DÜNYASI

ekosistem • su • doğa sevgisi • iklim krizi • kuraklık • ekoloji • çevre kirliliği • keşifler • bilim • kentleşme • yağmur • nüfus • atıklar • sıcaklık • hava • baraj • toprak • coğrafya • park • şehir planlaması • trafik

“Gülümseten Öyküler” ve “Tombiş Kitaplar” dizilerinin yanı sıra resimli öyküleriyle de çok sevilen sanatçı, düşünür **Behiç Ak**, renkli bir bilimsel öykü anlatıyor. Dünyanın en önemli sorunlarından su krizine dikkat çekerken, bir çocuğun gözünden, kentleşmenin, ormansızlaşmanın, iklim değişikliğinin gezegenimizin su kaynaklarına ciddi etkilerini aktarıyor. Su uzmanı Dr. Akgün İlhan'ın danışmanlığında yenilenen resimli kitap, çocukları ve yetişkinleri, topraktan havaya, gezegenimizin tüm ekosistemi üzerine ortak okumalara ve birlikte öğrenmeye çağırıyor.

Ayşe, tırmanmaya bayıldığı ceviz ağacının kurumaya başladığını görüp, evden su getirmeye koşar. Ancak, yağışsız geçen günler nedeniyle su kesintisi başlatılmıştır. Demek ki, bir yağmur bulutu oluşturmalıdır. Ama nasıl?.. O sırada tepelerinde beliren minik bir bulut, Ayşe ve kedisi Sarman'ı gökyüzünde bir gezintiye çıkarır. İkisi de, doğadaki su döngüsünden çevre kirliliğine, yenilenebilir enerji kaynaklarından suyun verimli kullanımına ve şehir planlamasına kadar pek çok şey öğrenecektir...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Bir bitkinin ya da bir ağacın susuz kaldığını nasıl anlarsınız? Acaba susuz kalsanız sizin bedeninizde neler olur, nasıl hissedersiniz?
- 2- 17. sayfadaki desen size neler anlatıyor? Sizce bu durum sadece yazarın hayali mi yoksa gerçek mi?
- 3- Dünya, yüzde yetmiş suyla kaplı bir su gezegeniyse neden susuzluk olduğu söyleniyor? Acaba durum abartılıyor mu?
- 4- Çikolata yemek insana enerji verir; su da çikolata gibi enerji verir mi? Öyküde su ve enerji arasında nasıl bir bağlantı kuruluyor?
- 5- Kurak ya da suyu az olan bölgelerde yaşayanların suyun bol olduğu yerlere göç etmeleri su sorununa daha kolay bir çözüm olmaz mı? Ne düşünüyorsunuz?
- 6- Yazın denize girdiğinizde, neden suyun dibi daha soğuk olur?
- 7- Minik Bulut ağaçları neden önemsiyor? Bahçenizdeki ya da yolun kenarındaki bir ağaç sizce de önemli mi? Neden?
- 8- Minik Bulut insanları neyle suçluyor? Siz Minik Bulut'a hak veriyor musunuz?
- 9- Asit yağmuru nedir; yağmurdan farklı bir şey mi? Asit yağmuru barajlara yağarsa neler olabilir, insanlar, canlılar nasıl etkilenir?
- 10- Dünya'nın ısınması iyi bir şey değil mi? Böylece kalorifer, soba yakmak zorunda kalmayız; bu kötü mü?
- 11- Doğaya zarar veren ve vermeyen enerji kaynakları neler? Biz hangilerini daha çok kullanıyoruz? Sizce insanlar doğaya zarar veren enerji kaynaklarını neden kullanmaya devam ediyor?
- 12- Yürümenin ve bisiklete binmenin, su kaynaklarını korumakla ne ilişkisi var? Siz hangi yöntemi sıklıkla kullanıyorsunuz?
- 13- Toprağın tuzlanması ne demek? Tuz toprağa neden zarar versin? Tuzlu toprakta yetişen sebzeler daha lezzetli olmaz mı?
- 14- Sizce bu kitabı sadece çocuklar mı okumalı, yoksa yetişkinler de okuyup bilmediklerini öğrenmeli mi?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **El işi:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup pamuk, tüy, kumaş, kâğıt gibi yaratıcı malzemeler kullanarak, Ayşe'ninki gibi bir bulut yapsın. Bütün bulutlar, sıraların üstüne gelecek biçimde, iplikler ya da iplerle tavana asılsın. Etkinlikler bu bulutlarla kaplı sınıfta yapılsın. Fotoğraflar çekilsin ve "... Sınıfının Bulut Projesi" başlığıyla okulun sosyal medya gruplarında paylaşılsın.
- **Anket:** Herkes çevresinden en az 3 kişiye, "Nüfusun artması şehir yaşamını nasıl etkiliyor? Bir örnek verir misiniz?" sorusunu sorarak bir anket yapsın. Yanıtları sınıfça ayrıştırın. Bakalım hangi etkiler vurgulanacak?
- **Gösteri:** Öğrenciler 5 gruba ayrılınsın. Gruplar kendi aralarında hava, ırmak, deniz, toprak ve ceviz ağacı adlarını paylaşsın. 5 rolden birini üstlenen her gruptan 2 öğrenci aksesuarlar kullanarak yaşadıklarını, onu bekleyen tehlikeleri, gelecekte neden kaygılandığını ve bu durumdan kimlerin sorumlu olduğunu anlatsın. Sorumlulardan hesap sorsun. Gruptaki diğer arkadaşları da ona zarar verenler rolünde cevap vermeye çalışsınlar. İki tarafın diyalogu biçiminde ilerleyecek ve "Doğaya Kulak Ver" ismini taşıyacak bu gösterinin amacı farkındalık yaratmak. Bakalım doğa, ekosistem ve çevre nasıl isyan edecek?
- **Oyun:** Tüm öğrencilerin isimleri küçük kâğıtlara yazılarak bir kutuda toplanır. Öğretmen, kutudan bir kâğıt çekip üstündeki ismi okuyarak oyunu başlatır. İsmi okunan, ekosistemdeki her şeyin birbirine bağlı olduğu düşüncesiyle çevreyi ve doğayı korumak, iklim krizini önlemek için kaçınılması gereken bir alışkanlık ya da alınması gereken bir önlem söyler ve sepetten ikinci ismi çeker. İsmi çekilen her öğrenci yeni şeyler söyleyerek konuyu ve oyunu sürdürür. Söylenmiş şeyi tekrarlayan ya da fikir üretemeyen elenir. Bakalım en çok kimler çevre konusunda fikir üretecek?
- **Video:** Kitapta ekosistemle ilgili pek çok bilgi var. Herkes bir yakınına bu bilgilerden birini sorsun ve yanıtını videoya kaydetsin. (Örnekler: Gulfstream nedir, asit yağmuru nedir, su insana enerji verir mi, fotosentez nedir, hayvanlar fotosentez yapamaz mı, toprağın tuzlanması ne anlama gelir, yemeklere tuz koyuyorsak tuzlu toprakta yetişen patates daha lezzetli olmaz mı?..) Sorular kayıt öncesinde sorulacak kişiye söylenmemeli, soru sorulacak kişi için sürpriz olmalı. Bu hazırlıksız yanıtlar sınıfça ayrıştırılsın ve görüntüler izlendiğinde, yanıtlayanların konulara ne kadar hâkim oldukları tartışılsın.
- **Yazma:** Herkes kitaptaki desenlerden istediği biri için kafasında bir öykü kurgulasın ve öyküsünü sınıfta anlatsın. Bakalım kimler aynı desen için öykü hayal edecek ve öyküler nasıl farklılaşacak?
- **Sosyal sorumluluk projesi:** Öğrenciler 3 kişilik gruplar halinde çalışarak gezegenin su kaybını engellemek, çevreyi, iklimi, ekosistemi korumak için bireysel olarak neler yapılabileceği hakkında öneriler getirsin. Her ne kadar kitapta Ayşe, "Bu konuda toptan bir çözüm yok mu?" diye soruyorsa da bireylere düşen sorumlulukların neler olduğu tartışılsın. Her öğrenci önerilerden kendine ve çevresine en uygununu seçerek uygulamaya başlasın. Çevresini de bu konuda motive etsin. Birkaç hafta sonra kararların pratikte nasıl yürüdüğü sorgulansın.
- **Gezi:** Mümkünse, kentin su kaynaklarına gezi düzenleyin. Öğrencilerden bir grup ya da bütün sınıf suyun durumunu, düzeyini, ortamını yerinde gözlemlesin. İzlenimler tartışılsın. Kentin su gereksiniminin karşılanması için yağmur dışında yöntemler bulunabilir mi, fikir üretilsin.